

Teir settu allir stórar vónir til svartkjaftin

— men lögdu samstundis dent á, at TAC eigur at verða sett fyrri veiðuna — so hesin stovnur ikki fær somu lagnu sum sildin á sinni

Ein av teimum spurningum, sum fekk nokk so nágreiniliga viðgerð á fundinum, sum Føroya Fiskasøla skipaði fyrri herfyri, var framleiðslan av svartkjafti til matna og møguleikin fyrri at svartkjafturin fer at gerast ein av høvuðsstuðlunum hjá føroysku fiskivinnuni í framtíðini.

Hans Jacobsen, stjóri á Bakkafrost, greiddi frá teimum royndum, sum hava verið gjørdar við svartkjafti hesi seinastu fyra árin. Tað er á Bakkafrost, at royndir hava verið gjørdar at flakaskera svartkjaft til matna.

Hóast menn ikki hava vunnid á øllum trupulleikum viðvíkjandi framleiðslu av svartkjafti á landi, so er hetta royndararbeiðið komið so mikið undir land, at vit kunnu vænta nakað veruligt burturúr skjótt.

Alt verður brúkt

Umframt at framleiða svartkjaft til matna til bæði flak og fars, so hevur eisini verið arbeitt við at brúka slógvið, sum er umleið 75% av fiskinum, tá restin er brúkt til matvøru. Her hava teir á Bakkafrost brúkt svartkjaftaslógvið sum tilskotsfóður hjá seyði, neytum og eisini sum fóður til fiskaaling — við góðum úrsliti.

Hans Jacobsen metti, at slógvogdin verður so stór, at vit kunnu sjálfir framleiða 2/3 av øllum til fóðrinum vit innflyta. Vit innflyta umleið 4.000 tons av fóðuri árliga.

Hann visti eisini á, at teir hava gjørt royndir at frysta svartkjaftin. Tað tykist bera til at flakaskera svartkjaftin eisini aftaná at hann hevur verið frystur. Vanliga hava skipini annars siglt feskan svartkjaft til lands bein-

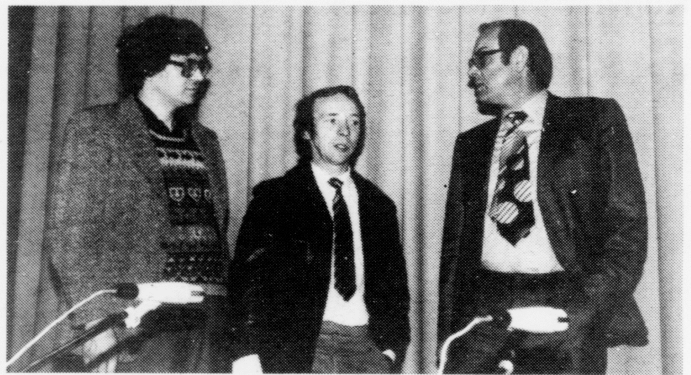
anvegin, so hann ikki er meira enn 1.2 ella 3 dagar gamal, tá hann verður flakaskorin.

Samskipan

Hans Jacobsen nam her eisini við spurningin um tann týðning tað hevur fyrri framtíðar svartkjaftavinnuna í Føroyum, hvussu vit samskipa framleiðsluna uppi á landi og fiskiskapin. Tað er nevniliga so, at svartkjafturin ferðast norður eftir um veturin og suður eftir aftur um heystið, soleiðis, at tá svartkjafturin er stæddur longest burtur frá Føroyum, hava skipini longri at sigla heim við honum. Tá kemur inn í myndina at frysta hann umborð.

Altíð ov seinir

— Vit standa yvirfyri eini broytingartíð, segði Hans

Jákup Mørkøre, Hans Jacobsen og Hilmar Kass aftaná fundin. Munnu Teir tosa um svartkjaft!

Jacobsen viðari. — Vit mugu ansa eftir ikki at vera so tradítionsbundnir og altíð at vera ov seinir á sjóvarfallinum.

Tað má bera til at for- edla part av okkara fiskavørum í sterri mun enn higartil. Vit eru sum er eftirbátar at finna fram til okkurt heilt nýtt. Altíð eftirapa vit tí, sum aðrir hava roynt í árávis. Eg trúgvi uppá at tað liggja nógvir óroyndir møguleikar fyrri framman, og tó hevur tí sera stóran týðning, at vit hava eitt ágrýtið sölulið.

Norðurlenska samarbeiði

Eisini Jákup Mørkøre, leiðari á Heilsufrøðiligu starvstovuni hevði eitt innlegg. Hann greiddi frá felags norðurlenska samarbeiðinum á svartkjaftakøkinum, nevnt Nordforsk. Hetta samarbeiði hevur havt til endamálið at gera royndir við fiskiskapi, framleiðslu á landi burturúr svartkjafti o. ø.

Norðmenn hava arbeitt serliga við farsroyndum, føroyingar við flaki, og íslendingar við at turka svartkjaft.

Higartil hevur hetta arbeiðið kostað nakrar 30 mill. kr. Sum so er arbeiðið liðugt, men í næstum verður helst lögð ein nýggj ætlan fyrri víðari royndir á økinum.

Eisini Jákup Mørkøre, sum hevur staðið fyrri føroysku svartkjaftaroyndunum í Nordforsk, hevði sera góðar vónir til svartkjaftin sum framtíðar vinna í Føroyum.

Giljanes

Hann helt fyrri, at royndin við svartkjaftatrolaranum Giljanesi er sera áhuga- verd og risikabul. Serstakliga tí at söluliðið ikki hevur sett seg ført fyrri at selja svartkjaftin fyrri Giljanes.

— Men, visti Jákup Mørkøre á, at eydnast hetta projektið við Giljanesi, so fara at henda stórar broytingar í Føroyumi

næstu framtíð — møguleiga longu í hesum árinum.

Jákup Mørkøre visti annars á, at vit eiga at arbeiða svartkjaftin á landi heldur enn umborð á verksmiðjutrolarum. Hann legði tó aftrat, at nú er kortini neyðugt at fáa gongd á hesa vinnu og her er Giljanes ein roynd, sum kann fáa gongd á svartkjaftaveiðu- og framleiðsluna yvirhøvur.

TAC

Hann metti, at fara royndirnar at verja positivar, so fara tað at stinga seg upp fleiri nýggj virki kring landið, sum skulu víðgæra svartkjaftin. Í hesum sambandi nevndi hann, at tað verða skapt upp imóti 1000 nýggjum arbeiðsplassum bert til at víðgæra svartkjaftin.

Annars varð eisini frá hansara síðu dentur lagdur á, at TAC eigur at setast fyrri svartkjaftaveiðu, so svartkjafturin ikki fer at fáa somu lagnu sum sildin á sinni.

Orðaskiftið um fiskivinnuna og framtíðar møguleikar:

Vit eiga ikki at fjala fiskin við rasp og pipari — men selja hann reinan

— segði fiskasølustjórin m.a. uppá fyrispurning um góðsking

Aftaná innleggini teir báðar fundardagarnar var møguleiki at seta fram spurningar

til panelluttakararnar. Spurningarnir snúðu seg m. a. um ovfisking av botnfiskastov-

unum undir Føroyum, sum sölupolitikkin hjá Føroya Fiskasølu, um hennara framtíðar fiskaflutningspolitikkin, um stuðningaskipanina osfr.

Vit skulu her stutt triva í nakrar av spurningum og svarunum.

Uppá fyrispurning um tað ikki er skeivt at vit halda fram við at byggja flakavirki, nú vegasambandið er so væl útbýgt og tað er lætt at ferðast millum teir ymsu partarnar av landinum, segði Olaf Olsen, fiskimálaráðharri, at áhugin fyrri at byggja flakavirki er ikki so stórur, hóast nakrar ætlanir eru. Hann helt tó, at tað kanska er rætt, at vit ikki byggja fleiri flakavirki og ei heldur útbýggja verandi virki ov nógv.

Giljanes!

Síðani var tað spurningurin til Birgir Danielsen, hví Fiskasølan ikki hevur sett seg fóra fyrri at selja tey góðu 4.000 tonsini av svartkjafti fyrri Giljanes.

Spjryjarin helt fyrri, at so stór og sterk sum Fiskasølan er, so mátti hon kunna taka tað risiko tað er at selja svart-

kjaftin og á tann hátt vera við til at gjøgnum føra eina alternativu roynd innan fiskivinnuna.

Fiskasølustjórin visti á, at Fiskasølan higartil hevur selt allan føroyska svartkjaftin, nokur hundræð tong. Hann segði, at tað stendur einum og hvørjum fritt at selja fisk fyrri Giljanes, og helt, at tað var lögð at hoyra menn tosa um monopolsteðu hjá Fiskasølu, og so samstundis krevja av henni, at hon skal selja allan fiskin.

Birgir Danielsen visti eisini til, at Fiskasølan hevur ábyrgd fyrri sínum limum at selja og fígga allan teirra fisk, og at hon hevur mett, at hon ikki hevur møguleika at upptaka Giljanes sum lim og tá samstundis binda seg til at skula selja øll tey 4000 tonsini av svartkjafti til matna.

Spurningurin var eisini settur til Hilmar Kass og Olaf Olsen. Hilmar Kass segði seg vera ónøgðan við, at Fiskasølan her ikki kundi átaka sær at selja fiskin fyrri Giljanes, tí tað er ein sannroynd, at henda fyriteka er vörðin so fíggarliga sterk, at ikki nógvar aðrar fyritekar eru forar fyrri at átaka sær

eina so stóra uppgávu.

Hann helt fyrri, at tað eigur ikki at bera til, at Fiskasølan ístaðin fyrri at taka hesa risikoina fyrri samfelagsins besta, heldur seiðni, tá aðrir hava kunnað gjørt eitt gott arbeiði tekur yvir og nýstaðni tá torir at selja eina vøru.

Olaf Olsen meinti ikki, at tað er rætt at krevja nakað av Fiskasølu, tí hon er ein privat fyriteka, sum sjálf avger, hvønn sölupolitikkin hon førir.

Chaldur

Birgir Danielsen varð eisini spurður um, hví Fiskasølan ikki flytur framleiðsluna hjá Chaldur í Onglandi til Føroyar, so hetta kann geva arbeiði í landinum. Hann svaraði, at Chaldur í Grimsby umsetti 6000 tons av fiski árliga, harav tey 2000 tons komu úr Føroyum.

Orsakað av at tilmálini í Føroyum er so nógv hægri enn í Bretlandi, helt Birgir Danielsen ikki, at tað er gjørligt at kappast við aðrar, um framleiðslu lá í Føroyum. Hann helt tó fyrri, at mögu-

leiki er at flyta ein part av framleiðsluni til Føroyar.

Fiskasølustjórin varð eisini spurður um, um Fiskasølan undirbjóðar prísir á laks, sum er fiskaður undir Føroyum. Hann segði til hetta, at tað er sera stórur gravangur hjá laksabátunum at gerast limir í Fiskasølu. Bert í 1981 høvdu 8 bátar gjørt seg til lim í Fiskasølu. Fiskasølan hevði sjálf einki gjørt fyrri at fáa hesar til lim.

— Hetta skuldi verið tekin um, at vit gera arbeiði gott, og at teir eru visir í at fáa pengarnar og at veran verður seld.

Stýring

Jákup Sverri Joensen varð spurður um, um tað ikki er ov lítil stýring á fiskiskapinum undir Føroyum. Hann segði at so er, og hetta kemst m. a. av, at ongur fyriskipanir eru galdandi sum m. a. siga, at smáfiskurin má ikki fiskast ov nógv, ei heldur um, at vit ikki eiga at brúka ov smáar húkar.

— Men heldur tú tá, at

Framhald á síðu 16